

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Bákóczl-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Felszabadulás.

Csak a lapokból értesültünk mi vidékiek egy fölötté tanulságos küzdelemről, mely Budapesten játszódott le, de az egész országnak szólt.

A fővárosi pincérek szervezkedési harcáról van szó.

A budapesti pincéreknek épp úgy, mint ma már csaknem minden szakmának, megvolt a maga szakegylete. Az egyletnek szakegylet volt a címe, valóságban azonban pártfiók volt, a szociáldemokrata pártnak egyik fiókja.

Közönséges életben a fiók alatt valami olyasmit értünk, amit az ember csak kinyit és kiveszi belőle a pénzt. Nos hát a szociáldemokrata pártnak sok fiókja van, mert sok pénzre van szüksége. Ha megszorul, csak kihuzza egyik vagy másik fiókot, amit aztán az ujságok bérmozgalom alakjában reprodukálnak és a fiók adja a pénzt bőven.

Ilyen fiók volt a pincérek szakegylete is.

Kevés ember van, aki keservesebben keresné a kenyerét, mint a pincér. Az ő foglalkozását ugyan senki sem tekinti kényelmesnek, sem nagyon urizálónak. Talpon lenni éjjel-nappal, kiszolgálni ezer és ezer embert, akik közül vajmi kevésnek van annyi hidegvére, hogy legalább a pincérrel szemben jogositva ne érezze magát idegességének szabad utat hagyni, zsebre rakni gorombaságokat is, nem csak a borraivalókat, a mellett figyelmesnek, ezer szeműnek lenni, kiszolgálni a közönséget úgy, hogy a munkaadót is szolgálja és mindenki meg legyen elégedve vele: bizony nem csekély dolog. Ha aztán a pincér valahol olyan állást kapott, a hol megismeri a közönséget is, megismeri a munkaadója szokásait is és mindketőnek eleget tud tenni és így békében élhet, bizony az az ember örül a maga nyugodt helyének — és nem szívesen hagyja ott.

Jött azonban a fiók tulajdonosa, a párt, kihuzta a fiókot és pénzt követelt. Ennek a pártvezérnek, annak az izgatónak, amannak a kiürült sztrájkasszának kell segítség. Pincér-fiók, fizess.

Nincs miből fizetni? Se baj! Követeljetek magasabb fizetést és ha nem kaptok, álljatok sztrájkba! A pénznek azonban meg kell lennie, ha a sztrájkban elpusztultok is!

A fiók egy darabig csak adta a pénzt. Mikor azonban megsokalták, a pincérek gondoltak egyet és okosat.

Miért tartsanak ki ők egynehány borzas naplopót, miért keveredjenek ezeknek a kedvéért örökös háborúságba főnökeikkel, akiket becsülnék, a közönséggel, melynek jó indulatára rá vannak utalva és a mindennapi élet, a megélhetés problémájával, mikor erre semmi szükség sincs? Akadt köztük néhány erélyes, elszánt ember, akinek nem imponál a párt erőszakossága, kimondták, hogy a szociáldemokrata párttól teljesen független, igazi szakegyletet alakítanak és úgy egyezkednek a főnökökkel. Es meg is cselekedtek.

A bátor tettnek nem várt sikere lett. A szociáldemokrata szakszervezet tagjainak józan része belátta, hogy sokkal okosabb, ha a munkaadó és a munkás karöltve dolgoznak egymás érdekében, mintha folytonos sztrájkokkal, kizárásokkal és békéltetési tárgyalásokkal gyilkolják egymást. Az új, tisztán szakszervezet csak a pincérek gazdasági érdekeit tekinti, nem hajlik idegen zsebek érdekeinek igazjába, nem fizet busásan semmittevőket. A szociáldemokrata szervezet tagjai tehát szépen lassan kezdik ott hagyni a régi szakszervezetet és átlépnek az ujba. A régi szervezet bevert néhány ablaktáblát, amelyek árát a biztosító intézet azonnal kifizette, az ablakbeverő hősöket pedig lezárták, aztán a Népszava a maga ismert stílusában elmondta vélekedését a dolgozni kívánók szakszervezetéről, az alatt pedig az új szakszervezet szépen megegyezett a munkaadók erős szervezetével és a régi szakszervezetet egyszerűen kizárták. Budapest kávészálai többet szociáldemokrata szakszervezettel szóba nem állanak.

Ime, egy férfias tett, melynek pár nap alatt megtermettek a maga érett gyümölcsei.

A régi szervezetből ujabban is több százan léptek át az ujba és jellemző szavakkal mondják el, minő volt eddigi helyzetük. Vezéreiknek, ugymond, „mindenre kapható médiumai voltak, akik elszedték filléreinket és forintjainkat, akik előtt nem voltunk senkik, míg nem voltunk jármukban és most ismét nem vagyunk senkik, mert a pártrabszolgassággal szemben fel mertük ütni fejünket.”

Valóban, a rabszolgák felszaba-

dulása fogható ahhoz, ami most a budapesti pincérek szervezkedésénél történik. A felszabadultakkal testvéri kezet fog és együtt halad a munkaadók testülete. Új, szebb jövő nyílik a becsületes munka számára. Es mind ezt egy férfias tett érte el: a munkásban legyőzte a férfi a rabszolgát, a becsületes munka a naplopást — és kitették maguk közül az elősdiéket.

Ez az igazi világosság.

Világosság? Mikor jön el erre felé is a te országod? és mikor terjed a többi szakmák felé is?

Dr. Krüger Aladár.

Felhívás a szabadkai Keresztényszociálistákhoz!

A szabadkai, kelebiai, sebesicsi és tavankuti Keresztényszociális egyesületek f. hó 30-án délelőtt 9 órakor aratási ünnepélyt rendeznek a következő napirenddel:

1. d. e. 9 órakor ünnepélyes hálaadó szent mise a szabadkai szt. Teréz templomban.
2. Mise után kocsikörmenet a Deák-téren, az Eötvös és Damjanich-utcákon át a Kath. legényegyesület helyiségeig, hol
3. a fent nevezett egyesületek évi nagygyűlésüket fogják megtartani. A nagygyűlés tárgysorozata: a) A szabadkai keresztényszociális mozgalom története, jelentés, felolvassa: Román Nándor az alföldi keresztényszociálisták titkára. „A keresztény szocializmus s a szociáldemokrácia” beszéd tartja: * * * „Keresztényszociális irányesz-mék” beszéd tartja: Román Nándor. b. „A Keresztény szocializmus politikája” beszéd, tartja: Mészáros Béla, a bács megyei ker. szociális szervezetek elnöke.
4. A nagygyűlés után a sebesicsi és a kelebiai egyesületek társaságával egybekötött népi ünnepélyt rendeznek a saját egyesületi helyiségekben.

Minden épkézláb keresztény szociálista ott legyen! Mutassuk meg, hogy sokan vagyunk s nem tizen, mint a hogy azt annak idején a hazudozó zsidó lapok írták. Hozzák el nejeiket és gyermekeiket is, hiszen azokért a jótéteményekért akarunk a Mindenható-nak ünnepélyes hálat adni, melyeket családkkal együtt élvezünk!

Kereskedősegédek a vasárnapi munkaszünetért.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidéken a kereskedősegédek már megmozdultak a vasárnapi munkaszünetről szóló új törvénytervezet ellen.

Vagy kétszáz kereskedősegéd gyűlt össze, hogy megbeszéljék, minő eljárást kövessenek a rájuk nézve nagyon is sérelmes törvénytervezet azon intézkedése ellen, mely a kereskedők záróját vasárnap délelőtt 10 órától 12 órára teszi.

Gurszki magyarul, Kovacevics szerbül tolmácsolta, minő igazságtalanságot akar törvényerőre emelni a kérdéses tervezet 11. §-a. Ahelyett, hogy legalább egy napi munkaszünetet biztosítsanak nekik, még azaz a két órával is meg akarja rövidíteni a pihenés idejét.

A beszédek után egyhangulag elhatározták, hogy felkérjük az összes kereskedő-egyesületeket, kamarákat, kereskedősegedeket, hogy tegyenek intézkedéseket, hogy ne csak a tervezet említett paragrafusára hagyassák el, hanem hogy ellenkezőleg a teljes vasárnapi munkaszünetet biztosítsák Magyarországon minden kereskedőnek. Ebből a kereskedőkre semmiféle kár sem háromlik, mert ha a vevők tudják, hogy vasárnap az üzletek zárva vannak, szükségleteiket előbb szerzik be.

A szükséges intézkedések megtétele végett Cin K. indítványára bizottságot választottak, melynek tagjai lettek: Gurszki, Kovacevics T., Petrovics Radó, Prodanovics Dusan, Krecul Péter, Slinger S., Lazics N. Ezek dolgozzák ki azon memorandumot, melyet illetékes helyre terjesztenek föl.

Tükördarabok és keserü pirulák.

— A szociáldemokraták figyelmébe. —

Arra már ki vannak önök tanítva, hogy a Hazát elkotyavetyélni nem lehet, most még azt tanulják meg hozzá, hogy a világtörténelem nem tud olyan hadseregről, mely saját vezéréit akarta volna levétköztetni; önök adnak erre példát tisztelt szociáldemokrata urak. Az első példát és a legutolsót. Kiütni a kézből azt a fáklyát, mely utainkat világítja meg; kiütni a félelmet keltő és veszedelmet adó kardot, mellyel mindnyájunkat a haza védelmére vezetnek; látni magát a kezét, mely ha fegyvertelen, áldást osztogat otthon, ennyi vakság, ennyi könnyelműség csak nálunk, a szociáldemokrácia emlőin növekedhetett föl rikoltozó kamaszszá.

Attól tartok, hogy a tisztelt szociáldemokrata uraknak, tudniillik a vezéreknek az, ami szellembe vág, nem tartozik elvük közé; önéik csak az léteznek, amibe bele botlik az ember, csak azt kell cselekedni, a mi az emberre, mint egyénre nézve célszerű.

Mondok én önöknek mást, azaz ugyanazt, de egyszerűbben úgy, hogy ha hajlandók a tanulásra, a föntebbi két elvet és valamennyi még ezután kifejtendő elveiket ehhez az egyhez idomíthatják. Egy természetűdős és filozofus mondása ez, tehát igaz és aggály nélkül elfogadhatják: „Ne tegyünk semmi olyat, ami a természet törvényeivel ellenkezik!”

Ugye egyszerű és azt is bizonytalán ismerik, hogy mindent magába foglaló, igaz. — Nos hát a környezetet, millien oltotta az emberbe a hazaszeretetet; épen így, a környezettel nevelte a Mindenható az emberbe a vallásosságot is, a legkezdetlegesebb formákon kezdve, egész a legfűnségesebb szellem: a keresztény szellem magaslatáig. Mindezt a természet, annak erői fejlesztették ki, igazságuk oly fényes, mint a nap és csak nem oly elérhetetlen magasságban is vannak. Es önök mégis ágaskodnak és rugodoznak az ellen, ami megdönthetetlen, önök semmiségek!?

Nyilvánvaló tehát, hogy a felősség nem a szociáldemokrata népet, hanem a vezetőket terheli, — sajnos ma még nem a törvény előtt, Bármely cégér alatt szabad a lelket tartolni. Természetes tartalmából kiforgatni, kifosztani a nélkül, hogy azt, a mit galádul elvettek csak némileg is pótolni tudnák, hogy mi az, mik azok, — elmondani nem, csak érezni lehet, — az a mi az élet boldogságát teszi.

Igy hát felelősség nélkül, lelkiismeret nélkül, könnyedén, könnyelműen és — eredményesen folyik — az üzlet. — Mert üzlet! A vásárra hajtott lelkek ingyenbe vannak és a rebach, mely az ily nagy komédiánál sokra megy — az övék.

Magyarosan! Ha pénz van erszényedben, könnyíts rajta, meg rajtuk is, dobjoda néhány fillért — és menj odébb; okosabb maradsz ha nem hallgatod őket.

Nem egészen szociáldemokrata zsánerben tartott, — de afféle szociális izű beszédek lehetett hallani nem is régen mind a két protestáns felekezet gyűlésén; részt kívánnak a római katolikus egyház vagyónából, mert hisz ők is osztályosai a keresztény szellem terjesztésének. A gyűlésen politikai érvekkel lőnek az illetők nagyobb megfontolásra utasítva. Azonban, erre reflektálva, mi egyéb okokat is hozhatunk fel a kívánság jogosságá ellen.

A római katolikus szentegyház legelső és legrégebb terjesztője a keresztény szellemnek; hisz a pogánysággal ő vívott véres harcokat, ő alakította át a világot; mindezt ki ne tudná? A római katolikus szentegyház ma is — annyi elszakadás után — aránytalanul nagyobb területen működik, mint a többi keresztény felekezetek — nem szólva a vallás tanításának különbségéről, a melyek felsőbbségét, a római katolikus szentegyház az idők végéig fentartja.

Az elszakadások idejétől eltelt ugyan néhány száz esztendő, az ellentét azonban még ma is olyan éles, hogy csak a későbbi idők balsama gyógyíthatja meg a sebeket; természetesen úgy, ha a keresztény felekezetek magok is igyekezni fognak a merev ellentéteken enyhíteni. Addig, ismételjük, látszatos a jog és hangoztatása szociális izű. Az ellen nincs kifogásunk, hogy az 1848. XX. t. c. végrehajtsák; e végrehajtás azonban csak a keresztény szellem fensőbbségének figyelembe tartásával és annak éles kidomborításával történjék, az álliberalizmust kérlelhetetlenül vissza szorítva. A római katolikus főpapi vagyonok teljes sérthetlenségét pedig, ugy a végrehajtáskor, mint e nélkül, bármely időben, a minden külső és belső erejével felruházott jog alapján, feltétlenül követeljük.

D. G.

H I R E K.

— **Egyházmegyei hírek.** A péterrévei plébánosválasztás f. hó 19-én volt. A főpásztor a kegyuri szerződésben biztosított jogánál fogva Littvay Péter zombori hitoktatót, Szalay Károly bajai káplánt és Százmány Károly bajsai plébánost jelölte, kik közül a hitközségi képviselőtestület egyhangulag Szalay Károlyt választotta meg. — Máthás Kálmán, ki két évig volt már a budapesti Kálvin téri református teológia hallgatója, lelkiismeretes kutatás után fölismerte az igazságot s a katolikus vallásra tért. Ocellentiaja fölvette a nagyszeminárium növendékei közé. Buth György Palánkáról Kulára, Reile Károly Kuláról Kerényre helyeztettek át kápláni minőségben.

— **Az adókövető bizottság tárgyalása.** A szabadkai adókövető bizottság 25-dikén a dnhánytőzsdések, drogériák, ecetgyárosok, edénykereskedők, icések, elárusítók, élesztő kereskedők, élelmezők, építő-vállalkozók;

26-án az építészek, esztergályosok, fakeskedők, faszobrászok, fényképészek, festők kereseti adóját tárgyalja.

— **A Kossuth-Asztaltársaság ünnepe.** A Kossuth asztaltársaság Kossuth L. nagyemléketét megtisztelendő, Lajos napján, augusztus 25-én, saját helyiségeiben ünnepi lakomát rendez. A lakoma kezdete este 8 óra. Részvételi díj 1 K 60 fillér. A tagokat ezton is meghívja az elnökség.

— **A Kállay-utca háztelkei.** A Kállay-utca szabályozása következtében a város által kisajátított területen hat háztelket adtak el tegnapi, vasárnap délelőtt nyilvános árverésen. A hat háztelkekért mindössze 2500 koronát kapott a város.

— **A szabadkai katolikus legényegyesület szinelőadása.** A szabadkai kath. legényegyesület műkedvelői folyó évi aug. hó 23-án az egyesület saját helyiségeiben

tánccal egybekötött szinelőadást rendeztek. Szinre került Gabányi Arpad "Az apósok" című három felvonásos vígjátéka. A rendezőség nagy fáradozásának legszebb jutalma az volt, hogy az előadást igen szép és válogatott közönség feszült figyelemmel nézte végig. Az előadás általában véve elég jól sikerült. A szereplők valamennyien megállták helyüket. De különösen jól alakítottak: Lipostyák József, (Bogyai Farkas) aki após szerepébe annyira bele tudta magát élni, hogy az ember maga előtt képzelte az apósok tipikus alakját. Vörös Ilonka (Laura) és Kovacsics Lórika (Margit) igen ügyesen játszottak. Kovács Piroška (Juliska) szerepében igen kedves volt. Kiss Juliska (Erzsi szobaleány) szerepét igen ügyesen adta elő. Továbbá meglehetősen jól játszottak: Krix József, (Felvinci Eduárd) Károlyi Odön (Farkas) Szenti Oszkár (dr. Gáti) Karika Perenc, (Peti) Szécsényi István, (Zab Feri) Báics Lázár, (Antal inas.) Ezen előadás után is bátran azt mondhatjuk, hogy ha az egyesület műkedvelői még valamivel törekvésüket fokozzák, akkor előadásaikat olyan magas nivóra emelhetik, mint bármely vidéki szintársulat. Ami annál is inkább kívánatos, mert az egyesületnek tisztességes szindarabok előadása által egyik főtörekvése, hogy tagjait ezáltal is a társadalmi műveltség magasabb fokára emelje.

— **Halálozás.** Dulics Márkné, vasárnap délután, szülés után beállt agyszélhűdésben meghalt. Temetése holnap, kedden délután lesz.

— **A Petőfi asztaltársaság tánmulatsága.** Folyó hó 10-én este 8 órakor tartotta meg a Petőfi asztaltársaság saját helyiségében ez idei nyári tánmulatságát, amely mint előre látható volt, fényesen sikerült. Nagy és előkelő közönség töltötte meg az asztaltársaság helyiségeit s a fesztelen mulatság és jó kedv másnap reggeli órákig tartott. A közönség sorában ott láttuk dr. Biró Károly királyi tanácsos polgármester képviselőt dr. Bölits József főjegyzőt, a szabadkai Sportegylet képviselőfében dr. Mamuzsich Bódog ügyvédet, a Szent Erzsébet szoborbizottság főtitkárát dr. Krizse József rendőrkapitányt, lelkes agilis lelkipásztorunkat Mészáros Béla tisztelendő urat és még számosakat előkelőségeink közül. A szép erkölcsi siker mellett az anyagi sikerben sincs hiány. Ugy a Kossuth szobor, mint a Szent Erzsébet szobor alap javára tekintélyes összeg jut. Az elszámolást és a felülfizetők névsorát a napokban adja közre a vezetőség. Egyébként beszéljen a jelenvolt asszonyok és leányok következő névsora. Asszonyok: Racsmány Béláné, Csuka Károlyné, Antunovics Jánosné, Hubay Dezsóné, Filoy Jenőné, Rózenfeld Arminné, Rác Józsefné, Garay Mátyásné, Zele Sándorné, Deák Istvánné, Takács Istvánné, Oláh Miklósné, Juhász Imréné, Brauchler Henrikné, Alexics Radovánné, Kolter Józsefné, Langer Józsefné, Pertics Lihályné, Radnai Károlyné, Matkovics Lázárné, Szabó Jánosné, Borbás Lukácsné Zombor, Dulics Péterné, Kovács Imréné, Simokovics Agostonné, Stamet Józsefné, Horváth Józsefné, Hagen Ferencné, Kádár Menyhértné, Lőrinc Istvánné, Vojnics Mihályné, Komlósi Kollár Mária, (Fiume) Sájér Józsefné, Antunovics Lázárné, (Csantavér), Kovács Béláné, Zákány Agostonné (Szeged). Leányok: Rác Ilonka, Lőrinc Katica, Garay Gabriella, Hubay Irén, Kuranda nővérek, Antunovics Teruska, Oláh nővérek, Szabó E., Dukics nővérek, Simonkovics Katica, Stamet Margitka, Hagen Ninuska, Kun Szabó Mariska, Kádár Teruska, Kelemen Rózsika, Antunovics Agota, Borbás Ilonka, Zákány nővérek.

— **Szakosztály alakulás az ipartestületben.** Vasárnap f. hó 23-án délelőtt Németh Simon ipartestületi jegyző elnökle mellett megalakult az általános ipartestület kebelében a mészárosok, hentesek és szurók szakosztálya. Az alakulás után nyomban megejtették a választásokat is. Egyhangulag a következők lettek megválasztva. Elnök: Somogyi Ferenc, alelnökök: Koncos Mihály és Jurics Mihály. Ugyész: Dr. Pleszkovics

Lukács. Pénztárnok: Siflis Gyula. Ellenőrök: Szloboda István és Nagy András. Választmányi rendes tagok: Csajkás György, Gabrics Béla, Horváth Mihály, Bezzeg István, Evetovics István, Hajcsung Gergely, Odry Endre, Faragó Márk, Jurics Bódog, Gabrics Miklós, Tary Mihály és Kovács Birkáss Ferencz. Póttagok: Laszák Antal, Kongó Arpád, Evetovics István és Gálffy Kalocsai Lukács.

— **Megyei tanítói nagygyűlés.** Bácsbodrog vármegye általános tanítóegyesülete augusztus hó 31-dikén, Zomborban tartja meg ez idei vándorgyűlését.

— **A zentai legényegylet jubileuma.** A zentai katolikus legényegylet szeptember hó 8-án ünnepeli fennállásának tíz éves jubileumát. A rendezőség mindent elkövet, hogy az ünnepély fényét emelje.

— **A zombori katolikus legényegyesület 1908. évi szeptember hó 6-án vasárnap az egyesület kerthelyiségében zártkörű szüreti mulatságot rendez.** A szüreti mulatságot előadás előzi meg, melyben részt vesznek Angyal Margit és Gaál Ilonka kisasszonyok, Kovalovszky István és Ticsza Teofil egyleti tagok. Kezdeté este 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot szeptember hó 8-án, Kisasszony napján tartják meg.

— **Mozgó színház.** Kevés vállalkozás dicsekedhetik azzal, amivel a Kossuth-utcai mozgószínház, hogy a rövid pár nap alatt a közönség teljes megelégedését és jó indulatú támogatását kivívnia sikerült. A közönség támogatását meg is érdemli a színház, mert állandóan arra törekszik a vezetősege, hogy szebbnél szebb képek bemutatásával szórakoztasson. Az este „A szerelem történetét“ mutatták be, ma kedden pedig teljesen új műsor keretében a „Dániel harminak“ kerülnek újból színre.

— **Allami segélyek bács megyei iparosok részére.** A kereskedelmi miniszter a lefolyt évben a következő segélyeket nyújtotta bács megyei iparosoknak:

Az első bácskai asztalos-szövetkezet mint az O. K. H. tagja cég Apatinban gépekre és berendezésekre	20000	kor.
Egy cservenkai cipész gépet	220	„
Egy cservenkai bográr gépeket	11000	„
Egy szondi takács gépeket	100	„
Egy szondi háziiparos gépeket	300	„
Egy szabadkai faszobor gépeket	1800	„
Egy szabadkai bélhártagyáros 3 éven át 2500 korona segélyt és 5 évi adómentesség	7500	„
Egy óbecsei asztalos gépeket	550	„
Egy óverbázi kályhás gépeket	1700	„
Egy zentai könyvkötő gépeket	600	„
Egy zentai szappanos gépeket	11090	„
Egy zentai kályhás 1000 kor. pénzsegélyt és gépeket 3000 korona értékben összesen	4000	„
Egy zombori késes gépeket	5000	„
Egy zombori kőfaragó gépeket	6300	„
Egy palánkai asztalos gépeket	4150	„
Egy bajai harisnyakötő gépeket	890	„
Egy bajai harisnyakötő gépeket	440	„
Egy bajmoki szabó gépeket	220	„
Egy kulai bográr gépeket	650	„

— **A furcsa távirat.** Egy marhakereskedő a következő táviratot küldte üzletfelének: „Holnap minden disznó a pályaudvaron lesz. Ont is elvárom. En nem mehetek csak holnapután, mert személyvonat ökröket nem szállít. Marha ára emelkedett, lássa el magát. Ha ökrökre van szüksége, gondoljon reám.“

— **Ezentul a sertés szalonna kóser.** Kacagató rendelet érkezett minap a szentesi alispáni hivatalból a polgármesterhez és a rendőrfőkapitánysághoz. Az alispán ugyanis a sertésvágók kérelmére elrendelte, hogy mindaddig, míg a vágóhid újra fel nem építetik és sertésvágásra is alkalmassá nem tétetik, a mostani vágóhidnál, a következő ideiglenes átalakítások történjenek: A vágóhidnál sertésvágásra, hat nagy ablakkal ellátandó helyiség építendő. Ebben a helyiségben legyen 6 nagy asztal, hat üsttel,

ugyanannyi teknővel. Cementezve legyen az alja és az oldala. Egyéb berendezésről, sőt vízvezetékéről is gondoskodik a rendelet. Végül pedig ezzel a világraszóló komikummal zárja be az alispán a 5437—1908. számú rendeletét: „Felhívom a polgármester urat, hogy a zsidó rítus szerint végzett metszéssel leölt sertések feldolgozására szolgáló asztalról is gondoskodik.“

Ne járjunk olyan söracsarnokokba, vendéglőkbe és kávéházakba, hol a BÁCSCAI NAPLÓT nem találjuk.

TANÜGY.

— **Beiratások a felső-kereskedelmi iskolába.** A szabadkai felső kereskedelmi iskola alsó és most megnyíló középszintjében a létszám megtelt a júniusi beiratásokon; szeptember 1.—4. napján tehát új felvételek csak abban az esetben lesznek, ha a fölvevő tanulók visszalépnek, illetve nem jelentkeznek. A felvevő tanulók szeptember első négy napján a tandíj első részletének 50 korona lefizetése végett tartoznak jelentkezni az igazgatóságnál; egyéb díjak összeg 4 korona. — Tandíj kedvezményekért a felügyelő bizottsághoz kell folyamodni: a) tandíjnak havi részletekben való fizetéséért és b) fél-tandíjmentességet, egy évnél nem idősebb szegénységi és jórendű iskolai bizonyítvány alapján. A kérvényeket szeptember 4-ig bezárólag az igazgatóságnál kell benyújtani. A felvevő tanulók tandíj lefizetése után az osztályfőnöknél jelentkeznek; a jelentkezés ideje a beiratás alatt reggel 7 órától 11-ig. — Az igazgatóságnál történő jelentkezés rendje az alsó osztály számára naponként reggel 7-től 11-ig, a középső osztály számára 9-től 11-ig. Magántanulóknak magánvizsgálat engedélyezéséért a felső ker. iskolák főigazgatójához, dr. Scherk Béla urhoz (Budapest, V., Lipót körút 16.) folyamodni kell a felső kereskedelmi iskola igazgatósága útján. A folyamodványok beadási határideje: szeptember 30. A tandíjat a magántanulók is időre tartoznak fizetni egy összegben vagy részletekben. — A javító vizsgálatok aug. 31-én tartatnak meg. Szept. 5-én a tanév megnyitása, istentisztelet és osztályrendezés. A tanítás szept. 7-én (hétfőn) kezdődik. Szabadka, 1908. évi aug. 23.

Az igazgató.

— **Beiratások a női kereskedelmi tanfolyamra.** A női kereskedelmi tanfolyamra f. hó 28-án és 29-én (pénteken és szombaton) d. e. 11-ig írjuk be a jelentkezőket az állami felsőbb leányiskola (Kossuth-utca) helyiségében.

A tanfolyamra bármely életkorú és állású nők jelentkezhetnek. Előképzettség: polgári leányiskola (IV. osztály, ennek hiányában felvételi vizsga.)

Fizetendő díjak: Beiratási-díj 10 kor. nyomtatvány díj 4 korona, tandíj 150 kor. Ez utóbbi 3 részletben (beiratáskor, december és március hó 1-én) fizetendő.

Minden további értesítés alulírt igazgatóságnál nyerhető. Előzetesen jelentkezni lehet naponta d. e. 9—10-ig.

Dr. Vajda Gyula, igazgató.

Uj törvénykönyv!

A szeszadóról

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról, ugyszintén a szeszkontingens megállapításáról és annak felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal.

Ára 4 korona.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében SZABADKÁN.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERISÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2—3-azori bekenés után bársonysimává és üdévé teszi. Nem zsajos a enndőfogva nappal is használható. **Pőrsenések, bőrrepedések és bőrkétfések** ellen utóérhetetlen szer. **Egy tégely ára 1 korona.** 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás. 484—74—15

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bács megye).

REGÉNY.

KLEOPATRA.

— De kérem, van a fürdőkádjában. Gyermekek kád volt, ahig elég nagy, hogy az állat beleférjen, körülbelül féldézsza piszkos víz volt benne.

— Ez víz? megérdemelnétek, hogy veletek itassák meg, szólt Kamuczin nem vesztve el hidegvérét. Itt közelben lesz kut, körjetelek kölcsön dézsát ettől a derék péktől, s hozzátok teli vízzel, mossátok ki a kádat és töltsétek meg vízzel. Siessünk!

A dézsát hamar előteremtették, Kamuczin ovatosan öntötte tartalmát a libegő állatra. Aminő mérvben patakzott vékony fonálban a víz testére, oly mérvben éledt föl a kis foka és árulta el mozgásával megelégedettségét. Mikor megmosott, sárga teste csillogni kezdett, visszanyerte sötétbarna színét, farkára ült magától, s hajlongani kezdett, amint az a botlítások alatt megtanulta.

— Eh! lássa, magától táncol, szólt az egyik ember. Megelégedett.

— Rettenetesen buták lehetnek, ha nekem, a testőrtisztnek kell benneteket megtanítanom, hogyan bánanak a fókákkal. Rajta, tegyétek a kádjába.

Engedelmeskedtek. A kis állat örömeinek mintegy kifejezést adva, többször megfordult a tiszta vízben, amiután fejét a kád szélére tette, értelmes, jó tekintetű Kamuczinra szegezve.

— Igen, szólt a tiszt, szeretnél megcsókolni. Majd ha jobban megszáradtál. Kövessetek, én mutogatom majd a látványosságot.

— De könyörgünk, szólt a tulajdonos, sapkáját forgatta a kezében, így időt veszünk, nem szereshetünk pénzt.

— Ha még egy szót szólasz, elvitetem a fókátokat, mert tudom, hogy loptátok.

Most már szótlannul követték.

Az utca majdnem elhagyatott volt, mert a nézők látva, hogy tiszt elegyedik a dologba, lakásaikba mentek. Saramirof mesziről érdeklődéssel nézte a kocsi körüli sűrűséget forgást, nem tudva megállapodásra jutni a kaland hősnének személyét illetőleg. Mikor Kamuczint látta közeledni különös kíséretével, kacagni kezdett.

— Medvetáncoltató; épen csak ez hiányzott.

— Nem medve, foka felelte Kamuczin megállva. Rajta, muzsikáljatok. Mutasd meg mit tudsz.

A rettenetes zaj megkezdődött, de a második ütemnél a tiszt hallgatásra intett.

— Elég, ismernek már benneteket szólt. Es most fiatal barátom, mutasd be magadat a tiszteletreméltó társaságnak, mutasd meg mit tudsz.

A foka, figyelmeztetve gazdájának intésétől, kiemelte finom fejét a kádból, s komikus mozgással egyenesedett föl.

Még Irén rossz hangulata sem állt ellen. Igaz, hogy az egész Kamuczin siralmas izlésére vallott, de kíséretével kacagató képet alkotott. Kleopatra szótlannul mosolygott.

(Folyt. köv.)

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o
V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.
402-106-27

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javitások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Utazó ügynökök

felvételnek,

akik a magyar és szerb nyelvet
birják

Stern Adolfnál Szabadka,

Főtér, (Vermes-ház) 501-5-3

varrógépkereskedés.

NŐI FELSŐRUHA VARRÓ ÉS SZABÁSZATI TANFOLYAM.

Alulírott ez uton is értesitem a tisztelt szülőket, hogy 1908. évi szeptember hó 1-én kezdődő — 10 havi tartamu — Szabadkán, IV. kör, Mátyás-utca 46-ik szám alatti lakásomon

női felsőruha varró és szabászati tanfolyamot tartok az alábbi feltételek mellett:

1. A tanfolyam kezdete 1908. évi szeptember hó 1-én leendő és tart 1909. évi június hó 30-ig, melynek megszakítás nélkül való elvégzése kötelező.

2. Beiratkozni lehet a tanfolyamra 1908. évi augusztus hó 20-tól kezdve lakásomon naponta délelőtt 8-10 óráig és délután 4-6 óráig.

3. A tandíj 120 korona, melynek fele a beiratkozás alkalmával, másik fele 1909. évi február hó 1-én fizetendő. Azon növendék, aki a tanfolyam első két hónapján át résztvevett a tanfolyamon, a második félévi tandíjat az esetben is megfizetni köteles, ha a tanfolyamról — igazolt betegség esetét kivéve — elmarad.

4. A növendékek a női ruha varrás, díszítés és szabásban gyakorlati teljes kiképzést nyernek, s alulírott a tanfolyam végén alkalmat fog nyújtani a szülők és érdeklődőknek arra, hogy a növendékek kiképzéséről meggyőződjenek.

5. A tanító a 10 hónapi tanfolyam minden hétköznapján délelőtt 8-11 óráig és délután 2-4 óráig tart.

A mélyen tisztelt szülők és gyámok nagyra-becsült érdeklődését és támogatását kéri

Szabadkán, 1908. július hó 7-én

465-15-13

Özv. Kammerer Félixné.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon
a második kiadást. Ezen kevesek
közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első
kiadásában 120,000 példány-
ban kelt el, s most újabb 15,000
példányban jelent meg.

A „Szóimadás“ ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.

Két szekér

elsőrendű széna

Martonoson

Nagy István maródnál

eladó. 508-2-2

Venni szándékozók forduljanak írásban
vagy szóban az eladóhoz.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körmöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteratúránkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyvei közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára fűzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat
mint szövetkezetnél Szabadkán.

Kereskedők

részére szükséges
pénztári bárcák
100 lappal, szá-
mozva és fűzve
100 darab 16 kor.

Jegyzékek

célfelirat nélkül
100 darabonként
30 fillérért kap-
::: hatók a :::

Szabadkai Nyomda-

és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

Uj vállalathoz

helyben 10,000 koronával
rendelkező társat keresek.

Bővebbet a kiadóhivatal.

503-3-3

Eladási hirdetmény.

A Gál Ferencné Lénárd Amália, Lénárd István, László és Imre szabadkai lakosok tulajdonául felvett 134 lánca (a 2000 négyszögöl) területű Verusics pusztai szántóföld egészben vagy részben **szabadkézből örökáron eladatik.** Az eladás feltételeit délelőtt 8-12 óráig megmondja **dr. Békeffy Gyula** ügyvéd (lakik: I. kör, Wesselényi-utca 34-ik szám). 504-5-3

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

MORVAI ANTAL ÉS NOVÁK MIHÁLY

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassod-
rony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok,
tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. elő-
állítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-csatornázást, betonírozást, nedves
falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Kerámít és metlachi lapok.

SZABADKÁN,
a vasuti indóházzal

:: szemben. ::

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók
és vizeket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6
szinben, márvány-, mozaik- és gránit-
lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész
nagyban és kicsinyben.

VAKOLATI KÖPÖR.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.